

ՆԱԽԱԳԻԾ

ՀՀ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ, ԳԻՏՈՒԹՅԱՆ, ՄՇԱԿՈՒՅԹԻ ԵՎ ՍՊՈՐՏԻ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ
«ՎԱՆԱԶՈՐԻ Հ. ԹՈՒՄԱՆՅԱՆԻ ԱՆՎԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ» ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ

Հաստատված է ամբիոնի նիստում

Օտար լեզուների և գրականության
ամբիոնի անվանումը

Ամբիոնի վարիչ _____ Թաղևոսյան Թ.Վ. /Ա.Ա.Հ/

Արձանագրություն № 12

° 27 ° _____ 12 _____ 2024 թ.

ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆՅԱՆ

ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ

ՊԱՏՄՈՒԹՅՈՒՆ

ՈՒՍՈՒՄՆԱՄԵԹՈՂԱԿԱՆ ՓԱԹԵԹ

Մասնագիտություն`	011401. 00. 6. Օտար լեզու և գրականություն
Կրթական ծրագիր`	011401. 21. 6. Ռուսերեն լեզու և գրականություն
Որակավորման աստիճան`	Մանկավարժության բակալավր
Ամբիոն`	Օտար լեզուների և գրականության
Ուսուցման ձևը`	առկա
Կուրս/կիսամյակ	2 կուրս, 4-րդ կիսամյակ
Դասախոս`	բ.գ.թ., դոցենտ Կ.Գուլանյան
	Էլ. հասցե/ներ gulanyan.karina@gmail.com

Վանաձոր- 2023թ.

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

1.	Դասընթացի դերը և տեղը կրթական ծրագրում	3
2.	Դասընթացի նպատակը և խնդիրները	3
3.	Դասընթացին մասնակցելու նախնական մուտքային գիտելիքները, կարողությունները և հմտությունները	3
4.	Դասընթացի կրթական վերջնարդյունքները	4
5.	Դասընթացի դերը կրթական ծրագրի շրջանավարտների գիտելիքների, կարողությունների և հմտությունների ձևավորման հարցում ըստ աշխատաշուկայի պահանջների	5
6.	Դասընթացի ծավալը, ուսումնական աշխատանքի տեսակները, արդյունքների ամփոփման ձևերը	5
7.	Ուսումնական աշխատանքները տեսակները	6
8.	Դասավանդման մեթոդներ	7
9.	Ուսումնառության մեթոդները	7
10.	Դասընթացի համառոտ բովանդակությունը, ուսումնական աշխատանքի ծավալը	8
11.	Ուսումնամեթոդական գրականության ապահովման քարտ	10
12.	Դասընթացի ուսումնամեթոդական քարտ	12
12.1.	Դասախոսությունների ուսումնամեթոդական քարտ	
12.2.	Գործնական աշխատանքների /սեմինար պարապմունքների ուսումնամեթոդական քարտ	12
12.3.	Լաբորատոր աշխատանքների ուսումնամեթոդական քարտ	
12.4.	Ինքնուրույն աշխատանքների ուսումնամեթոդական քարտ	16
13.	Դասընթացի նյութատեխնիկական միջոցների ապահովում	17
14.	Գնահատում	18
14.1.	Ուսանողների գիտելիքների ստուգում	19
14.2.	Հարցաշար	19
14.3.	Գնահատման չափանիշներ	19
15.	Դասընթացի համառոտ նկարագրիչ	22

ԲԱՑԱՏՐԱԳԻՐ

1. Դասընթացի դերը և տեղը կրթական ծրագրում¹.

«ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆՅԱՆ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ՊԱՏՄՈՒԹՅՈՒՆ» դասընթացը վերաբերում է առարկաների հումանիտար ցիկլի հիմնական մասին: Ներառված է 011401.21.6 կրթական ծրագրի ուսումնական պլանի *Ընդհանուր հումանիտար և սոցիալ-տնտեսագիտական դասընթացներ* կրթամասում:

Դասընթացի նպատակը և խնդիրները.

1.1. Դասընթացի հիմնական նպատակն է ուսանողներին ամբողջական և հիմնավորված գիտելիք տրամադրել արտասահմանյան գրականության կարևորագույն ստեղծագործությունների և պատմամշակութային ժամանակաշրջանների մասին:

Դասընթացի խնդիրներն են.

- «ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆՅԱՆ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ՊԱՏՄՈՒԹՅՈՒՆ»-ը որպես առարկա միտված է ուսանողների կրթվածության ընդհանուր մակարդակի բարձրացմանը, որոշակի արժեքային համակարգի ձևավորմանը, վերլուծական հմտությունների զարգացմանը;
- ապահովել մասնագիտական հաղորդակցության ոլորտում ուսանողների խոսքային գործունեությունը;
- ապահովել ուսանողների խոսքային գործունեությունը կրթական, մասնագիտական և մշակութային հաղորդակցության ոլորտում;
- Հարստացնել ուսանողների մտահորիզոնը, պատկերացում տալ աշխարհում տեղի ունեցող իրադարձությունների մասին գրական երկերի միջոցով:

2. Դասընթացին մասնակցելու նախնական մուտքային գիտելիքները, կարողությունները և հմտությունները

«ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆՅԱՆ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ՊԱՏՄՈՒԹՅՈՒՆ» դասընթացին մասնակցելու կարևոր նախապայման է՝ ռուսերեն լեզվով գեղարվեստական տեքստերի կարդալու, հասկանալու, վերարտադրելու գիտելիքների, անգլերեն լեզվով հաղորդակցվելու, սահուն խոսքը ընկալելու հմտությունների առկայությունը, որոնք ձեռք են բերվել «Արտասահմանյան գրականության ներածություն», «Ռուս գրականության պատմություն» դասընթացների միջոցով ուսումնասիրության երկու տարիների ընթացքում:

3. Դասընթացը ձևավորում է հետևյալ կրթական վերջնարդյունք(ներ)ը² և /կամ կոմպետենցիաները.

«ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆՅԱՆ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ՊԱՏՄՈՒԹՅՈՒՆ» դասընթացի ուսումնասիրման արդյունքում ուսանողի ակնկալվող վերջնարդյունքներն են.

Դասընթացը ուսումնասիրելու արդյունքում ուսանողը պետք է իմանա՝

- ներկայացնել արտասահմանյան գրականության պատմությունը
- բացատրել արտասահմանյան գրականության զարգացման հիմնական միտումները
- բացատրել Ռեանտիզմի, Ռեալիզմի և 20-րդ դարի սգրի գրական ուղղությունների և ժամանակաշրջանների առանձնահատկությունները գրականության համատեքստում

¹ Ներկայացվում է դասընթացի կարևորությունը տվյալ կրթական ծրագրի խնդիրների լուծման հարցում և տեղը ուսումնական պլանում ըստ կրթաբլոկների

² <http://www.vsu.am/karg/ararkayakan-nkaragir-17.pdf>

Լրացվում է «Առարկայի նկարագրի մշակման ռազմավարության» կոմպետենցիաների ցանկին համապատասխան:

- թվարկել ուսումնասիրվող ժամանակահատվածների կարևորագույն ներկայացուցիչներին և գրական ստեղծագործությունները
- ներկայացնել ժամանակակից տեխնոլոգիաների կիրառման կարևորությունը դասընթացի շրջանակում

Դասընթացը ուսումնասիրելու արդյունքում ուսանողը պետք է կարողանա

- վերլուծել գրական ստեղծագործությունները միջմշակության առնչությունների ներքո
- բանավիճել
- կիրառել ձեռք բերված գիտելիքները մասնագիտական գործունեության ժամանակ
- մեկնաբանել գրականության գեղագիտական արժեքը և այլ հասարակական հարաբերություններում դրանից ներբերած գիտելիքի դաստիարակչական ու ճանաչողական արժեքը
- մշակել մասնագիտական գրականությունը և ներկայացնել այն

Դասընթացն ուսումնասիրելու արդյունքում ուսանողը պետք է տիրապետի.

- վերակառուցել գրականության դասընթացը՝ ըստ ստացած գիտելիքի
- ձևակերպել նպատակ և ուրվագծել դրան հասնելու ուղիները,
- հասկանալ մշակույթի որպես մարդկային գոյության ձևի նշանակությունը
- օգտագործել աշխարհի գիտական պատկերի իմացությունը կրթական և մասնագիտական գործունեության մեջ,
- քննարկել և լուծել աշխարհայացքային, հասարակական և անձնային փիլիսոփայական խնդիրներ
- կիրառել հումանիտար, հասարակական և մշակութային գիտությունների ոլորտում ստա-ցած համակարգված տեսական գիտելիքները հասարակական և մաս-նա-գիտական խնդիրներ լուծելիս
- օգտագործել միջմշակութային հաղորդակցական հմտությունները
- տիրապետել հաղորդակցության ժամանակակից ձևերին
- իրականացնել խմբային աշխատանքներ՝ ըստ ուսումնասիրած նյութերի

Դասընթացի ուսումնասիրման արդյունքում ուսանողը ձեռք կբերի հետևյալ կոմպետենցիաները.

Գործիքային կոմպետենցիաներ (ԳԿ)

- ի»նՔաձՐ»Քաձ « ըՇՃԱ»½»Քաձ աձՃՐՒաձԱՒաձՃ (ԳԿ1);
- ի³½ՒՒՐՒ»նա»Քաձ « աՔ³ՃՐաձ»Քաձ աձՃՐՒաձԱՒաձՃ (ԳԿ2);
- Ն»Ճն³ՒՇՃ « ԱՃ¹Ն³Ճաձն .Շի»ՔՇնՃ»ն(ԳԿ3);
- Ս³ըՃ³.Շի³ՒՃ աՔաձնիՇ .Շի»ՔՇնՃ»նՇ ՆՇՒաձՃնՃ»ն(ԳԿ4):

Միջանձնային կոմպետենցիաներ (ՄԶԿ)

- ԱՇՒ³ՒՇՃ ՅՔՔ³ՒՃն (ՄԶԿ2);
- ՍՇՇ³ՃՒՇՃ աձՃՐՒաձԱՒաձՃ»ն (ՄԶԿ3);
- բազմաձևության և բազմամշակութայնության ընդունում (ՄԶԿ4);
- միջազգային միջավայրում աշխատելու ունակություն (ՄԶԿ5);
- բարոյական արժեքներ (ՄԶԿ6):

Համակարգային կոմպետենցիաներ (ՀԳԿ)

- .Շի»ՔՇնՃ»նԱ .անիՃՐՒաձՒ իՇն³ը»Քաձ ի³նաՒաձԱՒաձՃ (ՀԳԿ1);
- Ն»ի³½աիաձԱՒաձՃՃ»ն ի³րն»Քաձ աձՃՐՒաձԱՒաձՃ»ն (ՀԳԿ2);
- ըաիաձ»Քաձ աձՃՐՒաձԱՒաձՃ (ՀԳԿ3);
- Ճաձ .Ւ³³»նՃ»ն յ³Շ»Քաձ աձՃՐՒաձԱՒաձՃ (ՀԳԿ4);

- ՅՍԷ «ՆԻՆՅ»ՆՇ ԸՅՅԻՎՈՒՄՆԵՐ «ՆՇ ԵՐՎԱՆԻ ԱՍՊԵՐԱԿՆԵՐԻ ՓՈՐՏԱԿԱՆ (ՀԳԿԵ);
- ՇՅՆ ԿՐԹԱՆՈՒՄԻ ՅԵՆԻՎՈՒՄՆԵՐ ԿՐԹԱՆՈՒՄՆԵՐԻ ԿԱՐԳԱՎԱԿՐՈՒՄ (ՀԳԿԶ);
- ՎԵՐՆԱԿԱՆ ԱՍՊԵՐԱԿՆԵՐԻ ՓՈՐՏԱԿԱՆ (ՀԳԿԷ);
- ՆՅՇՎՈՒՄԻ ՓՈՐՏԱԿԱՆ (ՀԳԿԸ):

Առարկայական (մասնագիտական) կոմպետենցիաներ (ԱԿ)

- դրսևորել մասնագիտության պատմության և հիմունքների իմացություն (ԱԿ1);
- ցուցաբերել առարկայի ընդհանուր կառուցվածքի և առանձին մասերի միջև կապերի իմացություն (ԱԿ4);
- հասկանալ և օգտագործել քննադատական վերլուծության տեսությունների զարգացման մեթոդները (ԱԿ5);
- կիրառել տվյալ առարկային բնորոշ մեթոդները (ԱԿ6);
- Ողրաստուգել ժամանակակից խոր գիտելիքներ մասնագիտական ոլորտում (նորագույն տեսությունների, դրանց մեկնաբանությունների, մեթոդների և եղանակների իմացություն) (ԱԿ9);
- Ունենալ տեղեկություններ գնահատել և մեկնաբանել տեսության և պրակտիկայի նորագույն ձեռքբերումները (ԱԿ10);
- Ունենալ տեղեկություններ հետազոտության մեթոդներին և կարողանալ մեկնաբանել հետազոտության արդյունքները (ԱԿ11);
- տիրապետել տվյալ մասնագիտական մակարդակում պահանջվող կոմպետենցիաներին (ԱԿ14):

4. Դասընթացի դերը կրթական ծրագրի շրջանավարտների գիտելիքների, կարողությունների և հմտությունների ձևավորման հարցում ըստ աշխատաշուկայի պահանջների³.

«ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆՑԱՆ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ՊԱՏՄՈՒԹՅՈՒՆ» դասընթացից ձեռք բերված գիտելիքներն և հմտությունները շրջանավարտը կարող է կիրառել մասնագիտական գործունեության ընթացքում, նաև ասպիրանտուրայում կրթությունը շարունակելու և մասնագիտական բնագավառում գիտական հետազոտություններ կատարելու նպատակով:

5. Դասընթացի ծավալը, ուսումնական աշխատանքի տեսակները, արդյունքների ամփոփման ձևերը

Չափանիշ	Առկա ուսուցման համակարգ	Հեռակա ուսուցման համակարգ
Դասընթացի ընդհանուր աշխատատարությունը (կրեդիտ /ընդհանուր ժամաքանակ)	3 կրեդիտ/90ժամ	

Աշխատանքի տեսակը	Ժամաքանակ	Ժամաքանակ
Դասախոսություն	22	
Գործնական աշխատանք	20	
Մեմինար պարապմունք		

³ Նշվում է, թե տվյալ դասընթացի յուրացման, ամփոփման արդյունքում ձեռքբերված գիտելիքները, հմտությունները և կարողությունները աշխատաշուկայի որ բնագավառներում և ոլորտներում կարող է շրջանավարտը կիրառել

Լաբորատոր աշխատանք		
Ինքնուրույն աշխատանք	48	
Ընդամենը	90	
Ստուգման ձևը (ստուգարք/ ընթացիկ քննություն/ հանրագումարային քննություն)	ընթացիկ քննություն	

6. Ուսումնական աշխատանքների տեսակները⁴ .

- **Գործնական աշխատանքների** ժամանակ ուսանողը կատարում է լսարանային աշխատանք՝ դասախոսի անմիջական ղեկավարման ներքո: Գործնական պարապմունքները անցկացվում են գործնական խնդիրների լուծման, առաջադրանքների իրականացման, թեստերի, իրավիճակային վերլուծությունների, գործարար խաղերի, խմբային աշխատանքների, տնային առաջադրանքների, ուղեղային գրոհների, ինտերակտիվ ուսուցման միջոցով՝ տեսական գիտելիքները կիրառելու, գործնական ունակությունների և հմտությունների ձեռքբերման և ամրապնդման նպատակով: Դասախոսն առաջադրում է գործնական պարապմունքների թեման, նպատակը, խնդիրները, այն հարցերը, որոնք պետք է լուծել գործնական պարապմունքի ընթացքում, գործնական պարապմունքի անցկացման մեթոդները և պատասխանում է ուսանողների տված հարցերին:

- **Ինքնուրույն աշխատանքը** ուսանողների ուսումնական, գիտահետազոտական աշխատանքն է, որն իրականացվում է դասախոսի առաջադրանքով և մեթոդական ղեկավարությամբ, բայց առանց նրա անմիջական ղեկավարության:

Ինքնուրույն աշխատանքի տեսակներն են⁵

- **Ռեֆերատ** – ուսանողների ինքնուրույն գրավոր, որտեղ ուսանողը շարադրում է որևէ հարցի կամ թեմայի էությունը՝ հենվելով գրական աղբյուրների վրա (դասագրքեր, ձեռնարկներ և այլն):
- **Գործարար խաղեր** – պայմանական իրավիճակներում սոցիալ-տնտեսական համակարգերի և մարդկանց մասնագիտական գործունեության կառավարման գործընթացների նմանակեղծային մոդելավորում՝ առաջացող հիմնախնդիրների ուսումնասիրման և լուծման նպատակով:
- **Էսսե** – արձակ ստեղծագործություն՝ քննադատության և լրագրության ժանրի որևէ խնդրի ազատ վերլուծություն:
- **Կլոր սեղան** – ինքնուրույն աշխատանքի ձևին բնորոշ է թեմատիկ բանավեճի համադրումը խմբային աշխատանքի հետ:
- **Կունկրետ իրավիճակների վերլուծություն** – ուսանողների ակտիվ գործունեության կազմակերպման ամենաարդյունավետ և տարածված ձևերից մեկն է, որը զարգացնում է մասնագիտական և կեցությանը վերաբերող տարբեր հարցերի վերլուծության կարողությունը:
- **Նախագծերի մեթոդ** – ուսումնաճանաչողական, ստեղծագործական կամ խաղային համատեղ գործունեության տեսակ է, սովորող-գործընկերների միջև, որոնք ունեն ընդհանուր նպատակ և համաձայնեցված միջոցներ՝ ուղղված որևէ խնդրի լուծման կամ որոշակի արդյունքի ձևակերպման:
- **Հարցի նախապատրաստման մոդել** –կամավորության սկզբունքով ընտրված ուսանողն իր նախընտրած հակիրճ ձևով նախապատրաստում է տվյալ առարկայից

⁴ Թողել այն տեսակը, որը տվյալ դասընթացի դասավանդման համար նախատեսված է: Դասավանդողը կարող է նկարագրությունը փոխել կամ լրացումներ կատարել:

⁵ Թողել այն տեսակը, որը տվյալ դասընթացի դասավանդման համար նախատեսված է: Դասավանդողը կարող է նկարագրությունը փոխել կամ լրացումներ կատարել:

քննության կամ ստուգարքի հարցերի իր պատասխանների փաթեթը: Քննությունից (ստուգարքից) 1 շաբաթ առաջ նա հանձնում է փաթեթը դասախոսին, որը ստուգում է այդ նյութերը և որոշում դրանց համապատասխանությունը տվյալ առարկայի բովանդակությանը:

- **Ինքնուրույն աշխատանք համացանցում** – նոր տեղեկատվական տեխնոլոգիաները կարող են օգտագործվել հետևյալ նպատակներով՝ համացանցում անհրաժեշտ տեղեկատվության որոնման համար, երկխոսություն համացանցում, թեմատիկ ցանցային էջերի օգտագործում:
- **Աշխատանքային տեսք** – նախատեսված է ուսանողների ինքնուրույն աշխատանքների համար և թույլ է տալիս գնահատել ուսումնական նյութի յուրացման աստիճանն ուսանողների կողմից:
- **Զեկույց** – որևէ գիտական կամ հետազոտական թեմայի շուրջ կատարած եզրակացությունների, ստացած արդյունքների ներկայացում ուսանողի կողմից:
- **Հարցազրույց** – վերահսկողության միջոց, որը կազմակերպվում է որպես հատուկ զրույց դասավանդողի և ուսանողների միջև՝ կապված այնպիսի թեմայի հետ ինչպիսին կարգապահությունն է, և նախատեսված է հստակեցնել ուսանողների գիտելիքների շրջանակը կոնկրետ թեմայի, հարցի վերաբերյալ:

7. **Դասավանդման մեթոդներն են**⁶ գործնական աշխատանք՝ անհատական աշխատանք, գործնական աշխատանք՝ խմբային աշխատանք, ուսուցում գործողությամբ (action learning), իրավիճակային խնդիրների վերլուծություն, գործարար խաղեր

8. **Ուսումնառության մեթոդներն են**⁷ մտքերի քարտեզագրում, թիմային քննարկում, իրադրությունների վերլուծություն, ալգորիթմների և հրահանգների կազմում, աղյուսակների և դասակարգման համեմատման և համակարգման սխեմաների կազմում, փորձի/հետազոտության արդյունքների վերաբերյալ եզրակացության ներկայացում

⁶ Ներկայացված են օրինակներ: Դասավանդողը կարող է նկարագրությունը փոխել կամ լրացումներ կատարել:

⁷ Ներկայացված են օրինակներ: Դասավանդողը կարող է նկարագրությունը փոխել կամ լրացումներ կատարել:

9. Դասընթացի համառոտ բովանդակությունը, ուսումնական աշխատանքի ծավալը՝ ըստ բաժինների և թեմաների⁸.

h/h	Թեմա (բաժին)	Ուսումնական աշխատանքի ժամաքանակն ըստ տեսակների				
		դասախոսություն	սեմինար պարապլուններ	գործնական աշխատանք	լաբորատոր աշխատանք	Ինքնուրույն աշխատանք
	Կիսամյակ 4					
1.	Ռոմանտիզմը որպես գրական ուղղություն:	2				
2.	Ռոմանտիզմի զարգացումը Գերմանիայում և Մեծ Բրիտանիայում	2		2		
3.	Ռոմանտիզմի զարգացումը Ֆրանսիայում:	2		2		
4.	Ռոմանտիզմի զարգացումը ԱՄՆ-ում	2		2		
5.	Ռեալիզմը որպես գրական ուղղություն: Ռեալիզմը Ֆրանսիայում: 1 փուլ	2		2		
6.	Ռեալիզմը Ֆրանսիայում: 2 փուլ	2		2		
7.	Վիկտորիական գրականություն: 1 փուլ	2		2		
8.	Նատուրալիզմը որպես գրական ուղղություն:	2		2		
9.	Նեոռոմանտիզմը որպես գրական ուղղություն:	2		2		
10.	Միմվոլիզմը որպես գրական ուղղություն:	2		2		
11.	Էսթետիզմ որպես գրական ուղղություն:	2		2		
12.	Ընդամենը՝	22		20		

⁸ Նման է օրացուցային պլանին

10. Ուսումնամեթոդական գրականության ապահովման քարտ

h/h	Անվանումը/հեղինակ	Հրատարակության տարի
Պարտադիր գրականություն (ՊԳ)		
1.	Зарубежная литература XX века (под. ред. В.М. Толмачева).	2003
2.	Аникин Г.В., Михальская Н.П. История английской литературы	1985
	<p>Գրիմմ եղբայրներ «Հեքիաթներ»</p> <p>Հոֆման «Գաճաճ Ցախեսը»: «Կավալեր Գյուկը», «Մուռ կատվի կենսական գրառումները»:</p> <p>Բայրոն «Չայլդ Հարոլդի ուխտագնացությունը»: «Ծովահենը», «Դոն ժուան»</p> <p>Շելլի «Չենչի»</p> <p>Կուպեր «Վերջին մոհիկանը»</p> <p>Պո «Ագոստոս», «Աննաբել Լի», «Կարմիր մահը», «Աշըրի տան անկումը»</p> <p>Ա.Մյուսսե «Դարիս գավակի խոստովանությունը»</p> <p>Վ.Հյուգո «Փարիզի աստվածամեր տաճարը», «Թշվառները»</p> <p>Ստենդալ «Վանինա Վանինի»: «Կարմիրը և սևը»</p> <p>Բալզակ «Գոբսեկ»: «Հայր Գորիո»: «Շագրենի կաշին»</p> <p>Մերիմե «Կառլոս I թագավորության ժամանակաշրջանը», «Կարմեն»</p> <p>Ֆլոբեր «Տիկին Բովարի»</p> <p>Ջ.Օսթին «Հպարտություն և նախապաշարմունք»</p> <p>Դիկենս «Օլիվեր Թվիստ»: «Դոմբի և որդի», «Մեծ հույսեր»</p> <p>Թեքերեյ «Սնափառության տոնավաճարը»</p> <p>Շ.Բրոնտե «Ջեյն Էյր»</p> <p>Ջոլա «Ծուղակը», «Նանա»</p> <p>Մոպասան «Ճարպագունդը», «Մադամուազել Ֆի-ֆի»</p> <p>Սթիվենսոն «Բժիշկ Ջեքիլի և պարոն Հայդի տարօրինակ պատմությունը»</p>	

	Քիպլինգ «Լիսբեթ», «Ջունգլիների գիրքը» Վեռլեն «Աշնանային երգը», «Պոեզիայի արվեստը» Ռեմբո «Հարբած նավը», «Չայնավորները» Ուայլդ «Երջանիկ արքայազնը», «Դորիան Գրեի դիմանկարը»:	
Լրացուցիչ գրականություն(ԼԳ)		
1.	Леонова Н., Никитина Г., Английская литература 1890-1960гг.	2004
2.	Бахтин М.М. Вопросы литературы и эстетики. М., 1975. История всемирной литературы: в 9 т. / АН СССР; ИМЛИ им. А.М. Горького; М. 1989. Луков В.А. История литературы. Зарубежная литература от истоков до наших дней. М., 2003.	
Ինտերնետային աղբյուրներ		
1.	www.readprint.com <i>Вераксич И.Ю.: Зарубежная литература. XX век Курс лекций http://20v-euro-lit.niv.ru/20v-euro-lit/veraksich-hh-vek-kurs-lekcij/lekcija-1.htm http://20v-euro-lit.niv.ru/20v-euro-lit/veraksich-hh-vek-kurs-lekcij/lekcija-1.htm https://licey.net/free/15-analiz_proizvedenii_zarubezhnyh_pisatelei_biografii_inostrannyh_pisatelei/61-zarubezhnaya_literatura/stages/2068-osobennosti_literatury_xx_veka https://www.lang-lit.ru/2016/06/zarubezhnaya-literatura-xx-veka.html</i>	
2.	Keenan S. Renaissance Literature http://shodhganga.inflibnet.ac.in/bitstream/10603/96621/8/08_chapter2.pdf	

12. Դասընթացի ուսումնամեթոդական քարտ

12.1. Դասախոսությունների ուսումնամեթոդական քարտ

h/h	Թեմա	Ուսումնասիրվող հարցեր	Ժամաքանակ	Գրականություն ⁹
4-ին կիսամյակ				
1.	Արտասահմանյան գրականություն 18-19 դդ	Ռոմանտիզմ Ռեալիզմ	20	ՊԳ 1-4; ԼԳ 1-2

⁹ Ըստ 12-րդ կետում նշված ցանկի, օր.՝ ՊԳ 1, ԼԳ 2 և այլն

		Միմվոլիզմ Էսթետիզմ		

12.2. Գործնական աշխատանքների /սեմինար պարապմունքների ուսումնամեթոդական քարտ

h/h	Թեմա	Ուսումնասիրվող հարցեր	Ժամաքանակ	Գրականություն ¹⁰
4-րդ կիսանյակ				
3.	Արտասահմանյան գրականություն 17-19 դդ	Ռոմանտիզմ Ռեալիզմ Միմվոլիզմ Էսթետիզմ	20	ՊԳ 1-4; ԼԳ 1-2

12.3. Լաբորատոր աշխատանքների ուսումնամեթոդական քարտ

h/h	Թեմա	Ուսումնասիրվող հարցեր	Ժամաքանակ	Մտուցման ձևը	Գրականություն ¹¹
1.	---				

12.4. Ինքնուրույն աշխատանքների ուսումնամեթոդական քարտ

¹⁰ Հստ 12-րդ կետում նշված ցանկի, օր.՝ ՊԳ 1, ԼԳ 2 և այլն

¹¹ Հստ 12-րդ կետում նշված ցանկի, օր.՝ ՊԳ 1, ԼԳ 2 և այլն

h/h	Ինքնուրույն աշխատանքի թեմաները	Ուսումնասիրվող հարցեր	Աշխատանքի տեսակը ¹²	Ներկայացման ժամկետները	Ստուգման ձևը	Գրականություն ¹³
3.	Արտասահմանյան գրականություն 18-19 դդ	Ռոմանտիզմ Ռեալիզմ Միմվոլիզմ Էսթետիզմ	Նախագծերի իրականացում, Ինքնուրույն աշխատանք համացանցում,			ՊԳ 1-4; ԼԳ 1-2

13. Դասընթացի նյութատեխնիկական միջոցների ապահովում¹⁴

Ռեսուրսի անվանումը	Ռեսուրսի անվանումը, քանակը, նկարագրությունը (անհրաժեշտության դեպքում)
Լսարան (հատուկ կահավորմամբ)	Համակարգիչներով լսարան
Նյութեր լաբորատոր աշխատանքների համար	
Սարքեր, սարքավորումներ	Պրոյեկտոր, էլեկտրոնային գրատախտակ, ինտերնետ կապ
Համակարգչային ծրագրեր	WORD, ZOOM, Viber
Այլ	

¹² Տես 7-րդ կետի հինգերորդ պարբերությունը

¹³ Ըստ 12-րդ կետում նշված ցանկի, օր.՝ ՊԳ 1, ԼԳ 2 և այլն

¹⁴ Նշվում են սարք-սարքավորումների, համակարգչային ծրագրերի նկարագրությունները և քանակը, որոնք անհրաժեշտ են տվյալ դասընթացի ուսումնական գործընթացը կազմակերպելու համար

14. Գնահատում

Համալսարանում գործում է բակալավրիատի, մագիստրատուրայի և ասպիրանտուրայի ուսանողների գիտելիքների պարբերական ստուգման և գնահատման բազմագործոնային համակարգ, որի կիրառման հիմնական նպատակներն են՝

- կազմակերպել ուսումնառության համաչափ աշխատանքային գործընթաց, ապահովել գիտելիքների համակողմանի ստուգում, խթանել ուսանողի ինքնուրույն աշխատանքը,
- իրականացնել ինքնուրույն առաջադրանքների, ընթացիկ ստուգումների (ստուգարքներ և քննություններ), ուսումնական գործընթացի այլ բաղադրիչների հաշվառում հետադարձ կապի արդյունավետ մեխանիզմների ներմուծման միջոցով՝ ի նպաստ ուսումնառության գործընթացի բարելավման:

Համալսարանում գնահատման գործընթացը կանոնակարգվում է համաձայն գործող կարգի¹⁵:

Գիտելիքների ստուգման և գնահատման բաղադրիչներն են՝

- ուսումնական գործընթացին ուսանողի մասնակցության աստիճանի գնահատում դասերին հաճախումների հաշվառման միջոցով՝ առավելագույնը 20 միավոր,
- 4 գործնական (սեմինար) և լաբորատոր աշխատանքների ընթացքում նրա ակտիվության և հմտությունների հաշվառում և գնահատում ընթացիկ ստուգումների միջոցով՝ առավելագույնը գումարային 20 միավոր,
- 2 ինքնուրույն աշխատանքների (անհատական առաջադրանքներ) հաշվառում և գնահատում առավելագույնը գումարային 20 միավոր,
- դասընթացի ենթաբաժինների և ծրագրով նախատեսված այլ առաջադրանքների կատարման և յուրացման 2 ընթացիկ ստուգում և գնահատում կիսամյակի ընթացքում (ընթացիկ քննություններ կամ ստուգարքներ)՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր,
- ստուգման արդյունքների ամփոփում գնահատման նշված բաղադրիչների արդյունքների հիման վրա և դասընթացի արդյունարար գնահատականի ձևավորում՝ առավելագույնը գումարային 100 միավոր:

14.1. Ուսանողների գիտելիքների ստուգում.

¹⁵«Վանաձորի Հ. Թումանյանի անվան պետական համալսարան» հիմնադրամի ուսանողների գիտելիքների ստուգման, գնահատման և հաշվառման կանոնակարգ» (ընդունված ՎՊՀ-ի գիտական խորհրդի կողմից 30.06.2022թ.),

Դասընթացն ամփոփվում քննությամբ:

Ստուգարքով ամփոփվող դասընթացն ավարտվում է կիսամյակի ընթացքում ուսումնական նյութի յուրացման աստիճանը որոշող 2 ընթացիկ ստուգումների և մյուս բաղադրիչների գնահատումների արդյունքներով:¹⁶

- Գնահատման չափանիշները .
- Տեսական գիտելիքները.....:
- Գործնական աշխատանքները.....:
- Մեմինար պարապմունքները.....:
- Լաբորատոր աշխատանքները.....:
- Ինքնուրույն աշխատանքը.....:

14.3. Գնահատման չափանիշները¹⁷.

- Գործնական աշխատանքները՝ ռուսերեն լեզվով առավելագույնս անսխալ հաղորդակցվելու կարողություն, մասնագիտական տեքստեր կարդալու, ընկալելու, վերարտադրելու, թարգմանելու կարողություն, տրված բառապաշարի իմացություն, հանձնարարված աշխատանքների առկայություն:
- Ինքնուրույն աշխատանքը՝ ռեֆերատ, նախագծերի իրականացում, ինքնուրույն աշխատանք համացանցում, զեկույց՝ ըստ ներկայացված համապատասխան պահանջների:

¹⁶ Կիրառվում է կամ առաջին, կամ երկրորդ պարբերությունն ըստ դասընթացի ամփոփման ձևի:

¹⁷ Լրացվում է ըստ ամբիոնի /դասախոսի որոշման

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	ՕԼԳ/Բ-111 Արտասահմանյան գրականության պատմություն- 3 /ՌԼԳ/			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	3 Կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի/կիսամյակ	2-րդ տարի, 2-րդ կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	60	Դասախոսություն	20
			Մեմինար	
			Լաբորատոր աշխատանք	
			Գործնական աշխատանք	22
	Ինքնուրույն	48		
	Ընդամենը	90		
Ստուգման ձևը	Քննություն, ընթացիկ քննություն, ստուգաթղթ			
Դասընթացի նպատակը	<p>«Արտասահմանյան գրականության պատմություն- 3» դասընթացի տվյալ բաժինը նախատեսված է բակալավրիատի «Օտար լեզու և գրականություն» մասնագիտության 2-րդ տարվա 2-րդ կիսամյակի համար: Դասընթացն իրագործվում է ինչպես դասախոսությունների (20 ժամ), այնպես էլ քննարկումների և գործնական աշխատանքների (16 ժամ) ձևով:</p> <p>Դասընթացի նպատակն է՝</p> <ul style="list-style-type: none"> • ուսանողներին ներկայացնել Ռոմանտիզմի, Ռեալիզմի, Նեոռոմանտիզմի և Սիմվոլիզմի ուղղությունների գրականության զարգացման հիմնական փուլերի առանձնահատկությունները մշակույթի սինթետիկ պատմության համատեքստում, • համեմատական ուսումնասիրության ասպեկտում ուսանողներին ծանոթացնել տարբեր երկրներում զարգացող ընդհանուր գրական ուղղությունների արտահայտության, տեսական հիմնական մոտեցումների, հասկացությունների և տերմինների հետ, որոնք ահնհրաժեշտ են գրական ավանդույթի համատեքստում ստեղծագործությունների լիարժեք վերլուծության համար, • լայնացնել ուսանողների պատկերացումները արևմտյան մշակույթի ստեղծման և պատմական զարգացման մասին, տալ գրականության ասպարեզում մասնագիտական գիտելիքներ և, վերջապես, հարստացնել ապագա բանասերների բազմագիտությունը: 			

<p>Դասընթացի վերջնարդյունքները</p>	<p>Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք/ներ/ը.</p> <p>Գիտելիք՝</p> <ul style="list-style-type: none"> մասնագիտական գիտելիք և իմացություն արտասահմանյան գրականության մեջ ամենանշանավոր ստեղծագործությունների բովանդակությունը, գրականության մեջ և մշակույթում գեղարվեստական ոճերի, ուղղությունների և մեթոդների զարգացման պատմությունը: <p>Հմտություն՝</p> <ul style="list-style-type: none"> հասկանալ և բացատրել տարբեր դարաշրջաններում և պատմական և սոցիալական համատեքստում գրված ստեղծագործությունների առանձնահատկությունները, արտահայտության անձնական միջոցները կապել տվյալ ժամանակաշրջանի համատեքստի հետ, <p>Կարողունակություն՝</p> <ul style="list-style-type: none"> բացատրել տարբեր գրական երևույթները՝ համապատասխանեցնելով դրանց առանձնահատկությունները դարաշրջանի կարևորագույն երևույթներին և միտումներին:
<p>Դասընթացի բովանդակությունը</p>	<p>Թեմա 1 - Գերմանական ռոմանտիզմ:</p> <ul style="list-style-type: none"> Գերմանական իդեալիզմը որպես ռոմանտիզմի փիլիսոփայական հիմք: Միջնադարյան թեմատիկան: Ռոմանտիկական հերոսը: Ռոմանտիկական արվեստի ինդիվիդուալիզմը, սուբյեկտիվությունը, դեմոկրատիզմը: Ռոմանտիզմը որպես բաց ունիվերսալ համակարգ: Գերմանական ռոմանտիզմի զարգացման հիմնական փուլերը Շլեգել եղբայրները Նովալիս Տիկ, Բրենտանո Գրիմ եղբայրները Բերլինյան ռոմանտիզմը Երկաշխարհությունը: Գրական նոր ժանրերը; Հեքիաթը: Հոֆման: «Մուռ կատվի կենսական գրառումները» վեպը: Ֆիլիստերի և արվեստագետի կերպարների նշանակությունը: «Գաճաճ Ցախեսը» հեքիաթը: Հայնեի պոեզիան: <p>Թեմա 2 - Նախառոմանտիզմը եվրոպական գրականության մեջ: Ռոմանտիզմը Բրիտանիայում և ԱՄՆ-ում</p> <ul style="list-style-type: none"> Նախառոմանտիզմ: Գոթական վեպի ձևավորումը: Բրիտանական ռոմանտիզմի զարգացման փուլերը

- 1-ին սերունդ՝ Լճային դպրոց: “Համաշխարհային թախիժ” հասկացությունը:
- 2-րդ սերունդ.
- Բայրոնի կյանքն ու ստեղծագործական ուղին: «Չայդ Հարոլդի ուխտագնացությունը»: Լիրակազմական պոեմի ժանրի առանձնահատկությունները: Բայրոնի «արևելյան» պոեմները:
- Ռեալիստական տարրերը «Դոն ժուան» չափածո վեպում:
- Շելլիի կյանքն ու ստեղծագործական ուղին: Հեղափոխական մոտիվները: Խորհրդանիշերի համակարգը Շելլիի պոեզիայում: «Չենչի» դրամայի մեղադրողական բնույթը:
- Վ.Սքոթը որպես անցումային փուլի հեղինակ: Պատմավեպի ժանրի ստեղծումը: Պատմականի և հորինվածի սինթեզը
- Ռոմանտիզմի զարգացման առանձնահատկությունները ԱՄՆ-ում
- Ֆ.Կուպեր
- Ա.Է.Պո

Թեմա 3 – Ռոմանտիզմը Ֆրանսիայում

- Ֆրանսիական ռոմանտիզմի զարգացման փուլերը
- Ֆրանսիական ռոմանտիզմի առաջին շրջանի ներկայացուցիչները: Շատոբրիանի ստեղծագործության առանձնահատկությունները և նպատակները:
- Ա.դը Վինյիի պոեզիայի առանձնահատկությունները: Հայտնի բանաստեղծությունները:
- Վ.Հյուգոյի ստեղծագործության հիմնական թեմաները և ուղղվածությունը: Հյուգոյի պոետիկ ժառանգությունը
- «Փարիզի Աստվածամոր տաճարը», գլխավոր կերպարների սիմվոլիկան:
- «Թշվարները» վեպի ռեալիստական և ռոմանտիկական կերպարները:
- Ժ.Սանդի առաջին շրջանի վեպերը: Կնոջ կերպարի էվոլյուցիան: Ժ.Սանդի երկրորդ շրջանի վեպերը: Սոցիալական հարցերի մեկնաբանությունը:
- Ա.դը Մյուսեի ստեղծագործությունները, տարբեր ժանրերի հայտնի գործերը: «Դարի զավակի խոստովանությունը» վեպի վերնագրի իմաստը, պոեզիայի խորհրդանիշների համակարգը:
- Ա. Դյումայի պատմավեպի առանձնահատկությունները

Թեմա 4 – XIX դարի ռեալիզմը: Ռեալիզմը Ֆրանսիայում

- Ռեալիզմի գոյացման սոցիալ-քաղաքական պայմանները:
- Փիլիսոփայական հիմքը և բնագիտական հայտնագործությունների նշանակությունը:
- Ռոմանտիզմի և ռեալիզմի գեղագիտության ընդհանրությունն ու

տարբերությունը:

- Ռեալիզմը որպես ստեղծագործական մեթոդ և գեղարվեստական ուղղություն:
- «Իտալական» թեման Ստենդալի ստեղծագործության մեջ: «Վանինա Վանինի» նովելը:
- «Կարմիրը և սևը: վեպի վերնագրի իմաստը, Ժյուլիեն Սորելի կերպարը որպես տիպ: Կանանց կերպարները:
- Բալզակի ստեղծագործության ռեալիստական և ռոմանտիկական գծերը: Բալզակի քաղաքական հայացքների արտահայտությունը վեպերում:
- «Գոբսեկ»: Գրոտեսկը Գոբսեկի կերպարում:
- Սերունդների խնդիրը Բալզակի վեպերում:
- «Հայր Գորիո»: Ռասսոինյակի կերպարը որպես տիպ:
- «Շագրենի կաշին» որպես խորհրդանիշ
- Ֆրանսիական ռեալիզմի նոր գեղագիտությունը 1848 թ. հետո: «Արվեստը հանուն արվեստի» գեղագիտական սկզբունքը:
- Հեղինակի ներկայության խնդիրը վեպում:
- Գ.Ֆլոբերի ստեղծագունծության առանձնահատկությունը: «Տիկին Բովարի» վեպը: Էմմայի կերպարի հակասականությունը:
- Ֆլոբերի պատմավեպը. «Սալամբո»

XIX դարի ռեալիզմը: Վիկտորիանական գրականությունը Անգլիայում

- Քննադատական ռեալիզմը XIX դարի բրիտանական գրականության մեջ
- Ջ.Օսթին «Հպարտություն և նախապաշարմունք»
- Վիկտորիանական վեպի առանձնահատկությունները:
- Չ.Դիկենսի ստեղծագործական մեթոդի առանձնահատկությունները: Ռոմանտիզմի և ռեալիզմի սինթեզը:
- «Օլիվեր Թվիստ» վեպի պրոբլեմատիկան, հիմնական կերպարները:
- «Դոմբի և որդի» վեպի հանգուցալուծման իմաստը:
- Ու.Թեքերեի աշխարհայացքի յուրահատկությունը: Պատմության ներկայացումը «Մնափառության տոնավաճառը» վեպում: «Վեպ առանց հերոսի» ենթավերգրի իմաստը:
- Սնոբիզմը որպես երևույթ: Բեկկի Շարպի և Էմիլի Սեդլիի կերպարները:
- Վիկտորիանական վեպի կին ներկայացուցիչները: Բրոնտե քույրերի վեպերը: «Ջեյն Էյր»:

Թեմա 6 – Նատուրալիզմը դարաշրջանի գեղարվեստական ուղղությունների համատեքստում

- Օ.Կոնտի պոզիտիվիզմը և բիոլոգիական դետերմինիզմը որպես

	<p>նատուրալիզմի գաղափարական հիմք:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ջոլայի ստեղծագործական ուղին: Գեղարվեստական ուղղությունների սինթեզը Ջոլայի վեպերում: Վիպական նոր ժանրի՝ վեպ-գետի գոյացումը: • Մոպսսանի ստեղծագործության ժանրային կառուցվածքը: • XX դարասկզբի եվրոպական «նոր» դրամայի գեղագիտական առանձնահատկությունները / Հաուպտման: Իբսեն:/ <p>Թեմա 7 - Նեոռոմանտիզմը դարաշրջանի գեղարվեստական ուղղությունների համատեքստում</p> <ul style="list-style-type: none"> • Նեոռոմանտիզմը Անգլիայում: Նեոռոմանտիզմի ժանրային համակարգը: • Արկածային վեպը. Հազարդ, Ստիվենսոն, Կոնրադ, Քիպլինգ: • Գիտական ֆանտաստիկա. Հ.Ուելս • Դետեկտիվ. Կոնան-Դոյլ, Չեսթերտոն • Նեոռոմանտիզմը Ֆրանսիայում: Վագների գեղագիտական տեսության նշանակությունը: Ֆրանսիական նեոռոմանտիկական թատրոնը: <p>Թեմա 8 - Միմվոլիզմը և Օ.Ուայլդի էսթետիզմը:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Միմվոլիզմի գեղարվեստական հնարները. փոխաբերություն, այլաբանություն, ակնարկ, մեղեդայնություն, կերպարների վերացականություն: • Ռոմանտիզմի և սիմվոլիզմի գեղագիտական ընդհանրությունները և տարբերությունները: • Միմվոլիզմը պոեզիայում, թատրոնում, գեղարվեստում: Միմվոլի գեղարվեստական օգտագործումը: • Բողլերի «Չարի ծաղիկները» ժողովածուն և «համապատասխանությունների» օրենքը: • Ս.Մալարմեյի ստեղծագործությունը • Դեկադանսի պոեզիան. Վերլեն, վերլիբր • Ա.Ռեմբոյի ստեղծագործությունը • Էսթետիզմի հիմնական դրույթները: Օ Ուայլդ: • Օ.Ուայլդի պիեսները և հեքիաթները: • «Դորիան Գրեյի դիմանկարը» վեպի գեղարվեստական առանձնահատկությունները: • Պառադոքսը որպես գեղարվեստական հնար: Կերպարային համակարգի սիմվոլիկան:
<p>Գնահատման մեթոդները և չապանիշները</p>	<p>Ուսանողների գիտելիքների և հմտությունների հսկողությունն իրագործելու համար կիրառվում են՝</p> <ul style="list-style-type: none"> - գործնական աշխատանք - միջանկյալ քննություններ

	<ul style="list-style-type: none"> - ուսանողների իքնուրույն աշխատանք - արտալսարանային աշխատանք - ավարտական ատենախոսության պաշտպանություն - գիտահետազոտական և գիտամանկավարժական պրակտիկա
Գրականություն	<p>ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ՑԱՆԿՆ ՈՒ ՀՂՈՒՄՆԵՐԸ</p> <p>Գեղարվեստական գրականություն</p> <p>Գրիմմ եղբայրներ «Հեքիաթներ»</p> <p>Հոֆման “Գաճաճ Ցախեսը”: “Կավալեր Գլուկը”, «Մուռ կատվի կենսական գրառումները»:</p> <p>Բայրոն «Չայլդ Հարոլդի ուխտագնացությունը»: «Ծովահենը», «Դոն ժուան»</p> <p>Շելլի «Չենչի»</p> <p>Կուպեր «Վերջին մոհիկանը»</p> <p>Պո «Ագոավը», «Աննաբել Լի», «Կարմիր մահը», «Աշըրի տան անկումը»</p> <p>Ա.Մյուսսե «Դարիս գավակի խոստովանությունը»</p> <p>Վ.Հյուգո «Փարիզի աստվածամեր տաճարը», «Թշվառները»</p> <p>Ստենդալ «Վանինա Վանինի»: «Կարմիրը և սևը»</p> <p>Բալզակ «Գոբսեկ»: «Հայր Գորիո»: «Շագրենի կաշին»</p> <p>Մերիմե «Կառլոս I թագավորության ժամանակաշրջանը», «Կարմեն»</p> <p>Ֆլորեր «Տիկին Բովարի»</p> <p>Ջ.Օսթին «Հպարտություն և նախապաշարմունք»</p> <p>Դիկենս «Օլիվեր Թվիստ»: «Դոմբի և որդի», «Մեծ հույսեր»</p> <p>Թեքերեյ «Սնափառության տոնավաճարը»</p> <p>Շ.Բրոնտե «Ջեյն Էյր»</p> <p>Զոլա «Ծուղակը», «Նանա»</p> <p>Մոպասան «Ճարպագունդը», «Մադամուազել Ֆի-ֆի»</p> <p>Մթիվենսոն «Բժիշկ Ջեքիլի և պարոն Հայդի տարօրինակ պատմությունը»</p> <p>Քիպլինգ «Լիսեթ», « Ջունգլիների գիրքը»</p> <p>Վեռլեն «Աշնանային երգը», «Պոեզիայի արվեստը»</p> <p>Ռեմբո «Հարբած նավը», «Ձայնավորները»</p> <p>Ուայլդ «Երջանիկ արքայազնը», «Դորիան Գրեի դիմանկարը»:</p> <p>Օժանդակ գրականություն</p> <p>Бахтин М.М. Вопросы литературы и эстетики. М., 1975.</p> <p>История всемирной литературы: в 9 т. / АН СССР; ИМЛИ им. А.М. Горького; М. 1989.</p> <p>Луков В.А. История литературы. Зарубежная литература от истоков до наших дней. М., 2003.</p> <p>Вераксих И.Ю.: Зарубежная литература. XX век Курс лекций </p>

	<p>euro-lit.niv.ru/20v-euro-lit/veraksich-hh-vek-kurs-lekcij/lekcija-1.htm http://20v-euro-lit.niv.ru/20v-euro-lit/veraksich-hh-vek-kurs-lekcij/lekcija-1.htm https://licey.net/free/15-analiz_proizvedenii_zarubezhnyh_pisatelei_biografii_inostrannyh_pisatelei/61-zarubezhnaya_literatura/stages/2068-osobennosti_literatury_xx_veka https://www.lang-lit.ru/2016/06/zarubezhnaya-literatura-xx-veka.html</p>